

ІННОВАЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ

В роботі дається визначення інноваціям. Аналізується місце інновацій в міжнародному туризмі, їх значення та вплив на цю сферу. Крім цього в даній роботі розглядаються приклади інновацій в міжнародному туризмі. В кінці роботи приводяться деякий перелік проблем використання інновацій в міжнародному туризмі, а також шляхи їх вирішення.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, туризм, міжнародний туризм, туристична галузь.

Innovations are defined in the work. The place of innovations in international tourism, their importance and impact on this sphere is analyzed. In addition, this work examines examples of innovations in international tourism. At the end of the work, a list of problems of using innovations in international tourism, as well as ways to solve them, is presented.

Key words: innovations, innovative activity, tourism, international tourism, tourism industry.

Постановка проблеми. В останні роки туризм не тільки займає одне з ключових місць в економічному житті кожної країни світу, вважається особливо прибутковим і швидко розвивається у сфері економічної діяльності, але також має особливе значення, зокрема для слаборозвинених країн, оскільки це один із засобів, що сприяє економічному зростанню.

Крім того, сьогодні у людей все більше виникає потреба в активному відпочинку, отриманні нових емоцій та вражень. У них все частіше виникає бажання відволіктися від повсякденної метушні і дізнатися багато нового для себе. Тому, з кожним роком збільшується кількість поїздок до різних країн і все більше розвивається міжнародний туризм, який відіграє величезну роль у сучасному світі.

В даний час на розвиток туризму впливає багато різноманітних факторів: природно-географічних, економічних, соціальних, транспорт, зв'язок, інформаційні технології, а також інновації.

Мета даної роботи – розглянути значення інновацій та їх вплив на міжнародний туризм.

Виклад основного матеріалу. Саме зараз, в епоху високих технологій, велика увага приділяється інноваціям і побудові

інноваційного світу. Сьогодні можна сказати, що використовувати у своїй діяльності інновації, або іншими словами, «науково-технічну творчість» означає «йти в ногу з часом», десь навіть випереджаючи тих, хто ще не застосував у своїй роботі нові технології та методи.

Визначення «інновація» походить від латинського слова «novato», що означає «оновлення», і префікса «in», що буквально перекладається як «у напрямку».

Термін «інновація» вперше використав на початку ХХ століття відомий економіст Йозеф Шумпетер як зміни з метою впровадження та використання нових видів споживчих товарів, нових засобів виробництва та транспорту, ринків і форм організації промисловості. Нині в науковій літературі існує досить багато визначень інновацій.

У найбільш абстрактному вигляді визначення інновації дав англійський професор В.Р. Спенсер: інновація – це щось абсолютно нове в конкретній ситуації, що може бути використано, коли ми це усвідомили. Незважаючи на свою абстрактність, це визначення включає три важливі складові:

- інновація – це нове явище для людей, які мають відношення до цього явища;
- інновація – це нове явище, усвідомлене людиною;
- інновація – це нове явище, яке можна використовувати безпосередньо [4].

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність», інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери. Інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [3].

Інновація – це не будь-яке нововведення, а лише те, за допомогою якого вдалося значно підвищити ефективність процесу або якісно поліпшити продукт.

Ключовою характеристикою інновації є її практична цінність та економічна вигода. Тобто інновації приносять прибуток

комерційним організаціям. Це дозволяє пережити кризу, підвищити якість роботи або збільшити вартість вдосконаленого продукту.

Туристичні підприємства все більше беруть участь у створенні нових технологій і впровадженні інноваційних продуктів для отримання вигоди. Інновації у сфері туризму спрямовані на створення нового продукту, нових підходів до маркетингової діяльності, а також застосування нових методів управління з використанням ІТ-технологій. Впровадження інновацій сприятиме підвищенню конкурентоспроможності туристичних підприємств. А створення нових видів туризму та перспективи розвитку стимулюватимуть зростання споживчого попиту на ринку туристичних послуг.

Поява сучасних засобів інформації та комунікації справила глибокий вплив на суспільне виробництво та життя людей. Сьогодні сучасну туристичну діяльність і роботу туристичних компаній неможливо уявити без Інтернету, оскільки підбір турів, бронювання, пошук готелів і купівля квитків вже на 90% здійснюються з його допомогою [5, с. 19].

Наприклад, в іспанських готелях оператора «Novotel» будуть віртуальні консьєржі, які дозволять відвідувачам отримувати всю необхідну інформацію, а також користуватися різноманітними послугами. Кібернетичними консьєржами стануть дисплеї, встановлені в холах готелів, за допомогою яких гості зможуть виходити в Інтернет, отримувати інформацію про погоду, транспорт і найближчі визначні пам'ятки тощо. Цей приклад демонструє вплив інновацій на ринок праці.

У німецькому місті Магдебург успішно реалізується проект мешканців міста з кількома готелями «Мої гості сплять краще»: для членів сімей та друзів, що приїжджають, городяни бронюють готель з великими знижками.

Кінотуризм – організація екскурсійних турів місцями зйомок відомих фільмів. Даний вид відпочинку набув великої популярності в 2000-х роках за кордоном. Наприклад, після виходу фільму «Код Да Вінчі» французький Лувр відвідали рекордну кількість людей. Турфірми розробляють маршрути кількома країнами, складають карти, рейтинги турів за популярністю фільмів та ін.

Онлайн-реєстрація в аеропортах. Зараз для нас це вже здається нормою, але ще нещодавно ніхто не знав про це, доки американська

компанія «Alaska Airlines» не почала застосовувати цю технологію.

Екологічний туризм. Цей порівняно новий вид відпочинку передбачає проживання туристів у приватному будинку у сільській місцевості, в оточенні природи. Господарями таких будинків створюються усі необхідні умови для прийому відпочиваючих. Є різні види екотуризму: історичний, науковий, поїздки до незайманих та важкодоступних місць. Екологічний туризм активно розвивається в Азії (Лаос, Індія), Південній Америці (Перу, Еквадор), Африці (Кенія) та інших країнах.

Науковий музей NEMO – чудовий приклад туристичної інновації у вигляді створення незвичайних пам'яток. Будівля після кількох років реконструкції набула сучасного вигляду та приваблює багатьох любителів науки та інформаційних технологій.

Віртуальні музеї. Відвідування експозицій відомих музеїв через Інтернет. Найчастіше це реально існуючі музеї з розробленими інтерактивними можливостями, які дозволяють без особистого візиту пересуватися залами, дивитися тривимірні зображення, вивчати інформацію про експонати. Наприклад – музей Ван Гога в Амстердамі, музеї Ватикану та багато інших [1].

Внаслідок колосальних втрат від COVID-19 туристична галузь, перш за все, потребує інновацій. Запроваджені більшістю країн під час епідемії обмеження на міжнародне пересування громадян радикально скоротили туристичні потоки і, відповідно, заповнюваність готелів по всьому світу. У такій кризовій ситуації особливо постраждали туроператорські та турагентські компанії, а також різноманітні заклади розміщення.

На момент поширення COVID-19 стан туристичної галузі характеризувався як вкрай нестабільний і критичний. Повсюдно було призупинено міжнародне авіасполучення, більшість країн закрили свої кордони для іноземних громадян, через що уповільнився розвиток міжнародного туризму.

Для стабілізації ситуації на ринку туризму та готельного господарства необхідно розробляти та впроваджувати інноваційні рішення на всіх рівнях управління економікою.

Інноваційні рішення, які використовуються для зменшення впливу негативних наслідків пандемії та пом'якшення кризової ситуації в індустрії туризму та гостинності, полягають у наступних напрямках:

- вихід на нові ринки;
- створення нового туристично-готельного продукту (послуги);
- впровадження інноваційних цифрових технологій;
- інноваційні рішення у сфері маркетингу та просування туристичних і готельних послуг і туристичних дестинацій;
- організаційні зміни в структурі підприємства індустрії туризму та гостинності;
- інновації в управлінні персоналом підприємств індустрії туризму та гостинності;
- зміни в системі управління туристичним і готельним бізнесом [2].

Висновки. Таким чином, розвиток інноваційних технологій в туристичній діяльності є перспективним. У багатьох країнах туризм є основним доходом бізнесу. Окрім прямих фінансових надходжень, міжнародний туризм приносить багато позитивних переваг – він сприяє:

- оздоровленню людей;
- збереженню пам'яток історико-культурної спадщини;
- контактам між громадянами різних країн.

Для багатьох людей міжнародний туризм дає можливість працювати та жити гідно.

Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка прикладних напрямів інноваційної діяльності для туристичних підприємств з урахуванням особливостей інноваційної діяльності у туризмі, принципів застосування інновацій, сучасних форм інновацій, потенційних напрямів інновації та за ідентифікації факторів впливу на інноваційну активність в міжнародному туризмі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Влащенко Н. М., Тонкошкур М. В. Інноваційні технології в туризмі: навч. посібн. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 214 с.
2. Джинджоян В.В., Тесленко Т.В., Горб К.М. Інноваційні технології в туризмі та гостинності: навч. посібн. Київ: Видавництво «Каравела», 2022. 340 с.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. №40-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 02.11.2023).
4. Романів П. В. Управління інноваційним розвитком туризму: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 198 с.
5. Сардак С. Е. Саркісян А. С. Інноваційні аспекти розвитку міжнародного туризму. *Економічний простір*. 2018. № 138. С. 18-28. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/317> (дата звернення: 01.11.2023).